

## Bondegården

Almsted 23



Almsted 23. 1939 (Det Kgl. Bibliotek)

### **Rita Bromand beretter:**

Den oprindelige gård (boel) kan dokumenteres helt tilbage til ejeren Per Jepsen i 1524.

Da Jens Hansen Bonde 1. april 1900 overtog gården, havde mange års forpagterdrift præget den. Markerne var blevet udpint og bygningerne forsømt. Nu kom her unge kræfter til og samtidig med var der samlet en økonomisk ballast til ham som var eneste arving.

Efter et ophold på landbrugsskolen i Åbenrå var han klar til landmandsgerningen.

Besætningen var på 4 heste, 12 køer, 4 kvier og 4 kalve, enkelte svin og 25 høns. Der var ingen maskiner, ellers var der plove, harver og 3 vogne. Der blev indkøbt en bredsåmaskine og en hesterive. Desuden blev der indkøbt en fajton og nyt seletøj.

Der holdtes 2 karle og 2 piger.

I efteråret 1901 blev hele avlen tærsket med damptærskværket fra Hundslev. Om vinteren blev der kørt store mængder sand og sten til det forestående byggeri. Stenene blev hentet ved havnen i Augustenborg.

I foråret 1902 blev alle udlænger revet ned.

I løbet af sommeren opførtes den nye stald, kornlade og i tilslutning dertil vaskehus og vognport.

Peter Petersen Trap fra Ketting var bygmester. Dygtigste murersvende fik 2 mark om dagen, en murerlærling fik 1,20 mark. Møllebygger Christensen i Bro udførte tømmerarbejdet. I alt var der 23 håndværkere ved byggeriet og de var alle på kostforplejning. Øl og brændevin stod altid til rådighed. Espen Mathisen fra Klingbjerg var 1. karl på gården.

Året efter var det stuehuset (det var fra 1861) der stod for tur. Huset fik nyt tag og vinduer til sydsiden og de bedste af de gamle blev isat ud til gårdspladsen. Arbejdet blev udført af bygmester Skov fra Augustenborg. Ca. to år efter blev maskinhuset bygget, nu var der anskaffet flere maskiner. 1908 blev der indlagt en Deutz Bensol motor, der blev indkøbt tærskværk og en malekværn.

Efter at slægtsgårdsejer Jens Hansen Bonde i 1923 overlod gården til sønnen Hans Jensen

Bonde og hustru Kathrine Hansen fra Sebbelev, kom gården under skiftende ejere og forpagter forhold.

Det nævnes at Jens Bondes datter Anna Bonde og hendes mand ans Petersen fra Asserballe var forpagtere af gården fra 1925 til 1934, da

Hans Bonde igen overtog forpagtningen.

1935 - 1936 blev han ejer af gården.

I 1935 døde hans mor.

Det viste sig, at han på grund af bl.a. en sygelig akuratesse, ikke kunne drive gården.



*Almsted 23. 2021*

Han købte derefter en mindre ejendom på Dybbelsiden af Sønderborg, de mindre forhold passede ham bedre.

Bondegårdens nye ejer Mads Eriksen var fra Broballe. Han købte gården til hans anden søn. Denne blev desværre kort tid efter, syg og døde. Mads Eriksen flyttede til Almsted og var meget optaget af at rette op på de forsømmelser der var sket efter de forskellige forpagtere. Han købte et stykke jord som lå syd for gårdens smalle indeklemte have, i en byttehandel med byens smed. Han fik et tilsvarende areal tillagt ved flytning af skellet mellem deres nabomarker.

På smedens afgivne jordstykke stod der to

æbletræer hvor fra smeden hvert år i august skulle have to kasser æbler.

Den ordning fortsatte op i 1950erne.

Mads Eriksen anlagde en tidssvarende frugthave med 50 frugttræer.

Efter 2 år blev gården bortforpagtet til en der forstod at udnytte driften til egen fordel.

År 1942 solgte Mads Eriksen gården til fabrikant og grosserer Traugot Møller i Sønderborg.

Der blev så ansat en bestyrer. Gården blev 1948 solgt til Metha og Jørgen Bromand fra Sebbelev.

Rita Bromand Nielsen og Carl Rømer overtog gården 1968.

Anne Bromand Nielsen og Mogens Enok overtog gården 1999.